

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра історії та культури української мови

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**ОНОМАСТИЧНА ПАРАДИГМА
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОПІСЕННОЇ ТВОРЧОСТІ**

На вибір

Освітньо-професійна програма „Українська мова та література”

Спеціальність 035.01.Філологія

Галузь знань 03.Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти – магістерський

Філологічний факультет

Мова навчання – українська

Розробники: д. фіол. н., доцент Колесник Наталія Степанівна

Профайл викладача (-ів) Дайте лінк на профайл викладача, або викладачів курсу
(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача (-ів))

Контактний тел. **0951343102**

E-mail: **n.kolesnyk@chnu.edu.ua**

Сторінка курсу в Moodle Дайте посилання на дисципліну в системі Moodle

Консультації **Онлайн-консультації: четвер 15.00.**

Очні консультації: за попередньою домовленістю
(вівторок та середа з 14.30 до 15.30).

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Курс „Ономастична парадигма української народнопісенної творчості” покликаний сприяти розвитку лінгвістичного світогляду магістрів, збагачувати розумінням шляхів та закономірностей розвитку і функціонування онімійної системи української мови, допомогати в опануванні конкретних лінгвістичних фактів у зв’язку з національною історією, етнографією, етнопсихологією, соціологією, літературознавством та фольклористикою, що знадобиться філологам як для продукування нових ідей, проведення власного наукового дослідження, так і для майбутньої роботи у вищому навчальному закладі.

2. Мета навчальної дисципліни: познайомити студентів із дослідженням онімів українського пісенного фольклору як питомої частини національної системи називання, особливостями виникнення, формування та функціонування сакрального, реального і віртуального компонентів фольклоронімного простору, зокрема сакральної онімії, що є і залишається одним із найдавніших, базових складників національного назовництва; привернути увагу до можливостей власних назв, засвідчених текстами фольклору, відображати народну культуру, традиційне світобачення, а отже, виховувати в студентів бережне ставлення до національної онімії. Курс завершує залік.

Упродовж лекцій викладач знайомить студентів з історією становлення фольклорної ономастики, основними теоретичними проблемами цього напряму ономастичних досліджень, найважливішою літературою з проблеми, з’ясовує дискусійні питання.

На практичних заняттях студенти обговорюють дискусійні моменти, висловлюють власне бачення тих чи тих проблем фольклорної ономастики, виголошують реферати, присвячені фольклорним власним назвам, зафіксованим різними жанрами українського фольклору, працюють над укладанням словникової статті для майбутнього словника фольклорних онімів.

3. Пререквізити. „Вступ до слов’янської філології”, „Філософія”, „Сучасна українська мова (лексика)”, „Український фольклор у контексті української культури”.

4. Результати навчання.

Компетенції:

Інтегральна компетентність. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах.

ФК-5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК-9. Здатність обґрунтовувати результати магістерського дослідження в різних формах наукової комунікації (на засіданнях наукового гуртка, під час наукових або науково-практичних конференцій, у публікаціях філологічного спрямування).

ФК-12. Здатність чітко визначати й ідентифікувати мовознавчі напрями та школи; виокремлювати та кваліфікувати наукові проблеми в галузі лінгвістики.

ПР-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПР-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПР-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПР-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні принципи та прийоми ономастичних досліджень;
- характеристики та особливості методів дослідження власної назви у тексті;
- основи методології, техніки і організації науково-дослідної роботи, підходів до планомірної та ефективної індивідуальної і командної дослідницької діяльності;
- суть і завдання ономастики як розділу мовознавства та фольклорної ономастики як одного з її складників;
- основні методи та прийоми досліджень власних назв, що є органічною частиною фольклорного тексту.

вміти:

- здійснювати теоретичний аналіз проблеми;
- опанувати здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень;
- ілюструвати реалізацію основних методів та прийомів ономастичних досліджень;
- робити функціонально-стилістичний аналіз онімів у різноманітних фольклорних текстах.
- демонструвати розуміння причинно-наслідкових зв'язків та уміння їх використовувати при аналізі онімного простору тексту;
- працювати з картотекою фольклоронімів, що є основою для укладання словника власних назв українського пісенного фольклору.

5. Опис навчальної дисципліни**5.1. Загальна інформація**

Назва навчальної дисципліни „Ономастична парадигма української народнопісенної творчості”											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	
Денна	1	1		20		0	5			9	
Заочна	1	1		20						108	

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Фольклорні оніми як об'єкт лінгвістичного дослідження.											
Тема 1. Наука про власні назви – ономастика.		2					3					5
Тема 2. Український онімний простір.		2					3					5
Тема 3. Статус фольклорної ономастики в лінгвістиці: історія та сучасність.		2					3		2			5
Тема 4. Теоретико-методологічні засади		2			1	3						5

дослідження фольклоронімів.										
Тема 5. Проблема структурування загальнонаціонального онімного простору.		2			1	3		2		5
Тема 6. Структура фольклоронімного простору.		2				3			2	5
Тема 7. Проблема сутності фольклороніма.		2				3				5
Разом за ЗМ1		14			2	21		4		2 35
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Сакральна частина народнопісенної онімії як матриця фольклоронімії									
Тема 1. Загальна характеристика християнської онімії.		2				4		2		5
Тема 2. Теонім Бог.		2				4			2	8
Тема 3. Народнопісенний рефрен „Ой дай, Боже”: спроба інтерпретації.		1				4				5
Тема 4. Номінації Господь та Ісус Христос.		2				4				5
Тема 5. Народнопісенні найменування Богородиці.		2			2	4			2	5
Тема 6. Агіоніми.		1	2			4				5
Тема 7. Периферійні розряди християнських онімів.		2				4				5
Тема 8. Міфоніми як один із найдавніших шарів фольклорної онімії: склад, основні характеристики, особливості.		2			2	4		2		5
Тема 9. Лексикографування фольклоронімів як нагальне завдання сучасної лінгвістики.		1				4				5
Тема 10. Основні засади створення словника фольклоронімів.		1	1			4				5
Тема 11. Структура статті в словнику фольклоронімів: загальна характеристика.			2			2				5
Тема 12. Структура			2			2				5

словникової статті, присвяченої фольклоронімові Дунай.											
Тема 13. Підготовчий етап – укладання картотеки.			4			2					5
Тема 14. Укладання словникової статті з реєстровим словом Дунай.			4			2					5
Разом за ЗМ 2		16	15		4	48		4		4	73
Усього годин	120	30	15		6	69		8	4	6	108

6. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

№	Назва теми
1	Проблема уніфікації ономастичної термінології у фольклорній ономасиці
2	Місце літературно-художньої та фольклорної онімій у національній системі називання.
3	Проблема зіставного вивчення фольклорних власних назв.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми
1	Фольклоронім Дунай та проблема етногенезу слов'ян.
2	Топоніми як один з основних складників ономастичної парадигми в українському фольклорі.
3	Етноніми як один із засобів представлення опозиції „свій – чужий” (на матеріалі пісенного фольклору).

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

з курсу „ Ономастична парадигма української народнопісенної творчості ”

№ заняття	Вид роботи	Бали
Змістовий модуль 1. Фольклорні оніми як об'єкт		

лінгвістичного дослідження		
Тема.4 Теоретико-методологічні засади дослідження фольклоронімів	Індивідуальне завдання: Опрацювати термінологію фольклорної ономастики. Сформулювати власну позицію щодо її уніфікації (реферативне повідомлення).	5 бал
Тема 5. Проблема структурування загальнонаціонального онімного простору	Індивідуальне завдання: Підготуватися до участі у дискусії про місце літературно-художньої та фольклорної онімій у національній системі називання.	5 бали
Усього за модуль		10 балів

Змістовий модуль 2. Сакральна частина народнопісенної онімії як матриця фольклоронімії

Тема 5. Народнопісенні найменування Богородиці.	Індивідуальне завдання: Аналіз найменування Матері Божої у регіональному фольклорі (есе).	5 балів
Практичне заняття № 6. Агіоніми	Підготувати короткі повідомлення про найпоширеніші назви святих, ужитих у народних піснях рідного села або за окремим фольклорним зібранням.	5 балів
Тема 8. Міфоніми	Індивідуальне завдання: Аналіз уживання конкретного міфоніма у пісенному фольклорі (есе).	5 балів
Практичне заняття № 10	Підготувати конспект про різновиди словників та особливості їх укладання (із презентацією).	5 балів
Практичне заняття № 11	Законспектувати питання „Макро- та мікроструктура словника” (із презентацією).	5 балів
Практичне заняття № 12	Розробити засади укладання картотеки та словникової статті.	5 балів
Практичне заняття № 13	Укласти картотеку вживань фольклоронімів <i>Дунай</i> на матеріалі однієї збірки народних пісень (проект).	10 балів
Практичне заняття № 14	Підготувати словникову статтю, присвячену фольклоронімові <i>Дунай</i> , на матеріалі однієї збірки українських народних пісень (проект).	10 балів

Усього за модуль		50 балів
Загальна кількість балів за практичні заняття		60 балів
Залік	Теоретичне питання (зі списку контрольних питань).	20 балів
	Укласти картотеку фольклоронімів за одним із зібрань українського фольклору	10 балів
	Підготувати на основі укладеної картотеки зразок словникової статті одного із фольклоронімів	10 балів
Усього за залік		40 балів

9. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формою підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- проєкти (індивідуальні та командні проєкти; дослідницько-лексикографічний та ін.);
- реферати;
- повідомлення;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час заліку.

Оцінку „А” (зараховано) заслуговує студент, який виявив всебічні, систематичні і глибокі знання, за повне (90-100 балів) володіння програмовим матеріалом курсу, уміння повно і точно висвітлювати шляхи та закономірності розвитку і функціонування рідної мови, зокрема її онімійної системи, опанував конкретні лінгвістичні факти у зв’язку з національною історією, етнографією, етнопсихологією, соціологією, літературознавством та фольклористикою.

Оцінку „В” (зараховано) отримує студент, який засвоїв навчально-програмовий матеріал у достатньому обсязі (80–89 балів), успішно виконав передбачені програмою завдання, засвідчив систематичний характер знань із дисципліни, але при конкретному аналізі допускає незначні неточності.

Оцінку „**C**” (**зараховано**) ставимо за порівняно повне і загалом правильне висвітлення студентом основних питань курсу (70–79 балів), знання та вміння викласти тему, однак у відповідях студент допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння студентом теоретичного і практичного матеріалу.

Оцінки „**D**” (**зараховано**) заслуговує студент, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі (60-69 балів), необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, однак допускає у відповідях поодинокі грубі помилки.

Оцінку „**E**” (**зараховано**) ставимо за відповіді, які хоч і свідчать про деяке знання студентом програмового матеріалу (50-59 балів), однак це знання є неповним, поверховим, студент не зовсім точно трактує поняття і терміни, допускає неточності при викладі матеріалу; загалом студент володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.

Оцінку „**FX**” (**незараховано**) ставимо студентові, у знаннях якого є прогалини (35-49 балів), який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє науковою термінологією, не зовсім розуміє значення конкретних теоретичних і практичних питань, який, однак, прагне покращити свої знання.

Оцінку „**F**” (**незараховано**) отримує студент, який набрав менше 35 балів, за неправильні або надто приблизні відповіді на поставлені запитання; обсяги теоретичних знань і практичних навичок такого студента недостатні для виконання фахових обов’язків, тобто він не спроможний продовжити навчання чи приступити до професійної діяльності після закінчення вищого навчального закладу без додаткових занять з цієї дисципліни.

Критерії оцінювання рефератів та доповідей, повідомлень

Оцінювання реферату відбувається з урахуванням трьох параметрів: 1) обсяг; 2) якість написання; 3) якість виголошеної на його основі доповіді.

Оцінка „відмінно” ставиться за реферат, який має обсяг 10 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яку в ньому розглянуто, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики.

Оцінка „добре” ставиться за реферат, який має обсяг до 8-10 сторінок; тема реферату викладена доволі повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки; виголошення доповіді відповідає всім правилам риторики, але може мати поодинокі огріхи (неправильне наголошування, або темп мовлення, або часом невідповідне іntonування тощо).

Оцінка „задовільно” ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Критерії оцінювання есе

Мета написання есе полягає в перевірці успішності засвоєння студентами проблем та категоріального апарату мовознавства, уміння використовувати отримані теоретичні знання для критичного аналізу лінгвістичних явищ і процесів.

В есе повинні бути висвітлені наступні питання:

- теоретичний зміст проблеми з точки зору різних підходів;
- соціальний зміст проблеми, що пояснює посилену увагу до неї в сучасному науковому просторі, або, навпаки, відсутність такої уваги;
- перспективи вирішення проблеми.

Оцінка „відмінно” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різnobічно, послідовно, критично.

Оцінка „добре” ставиться за есе, у якому проблему розглянуто різnobічно, послідовно, критично, але допущено певні помилки або неточності під час критичного аналізу.

Оцінка „задовільно” ставиться за есе, у якому проблема розглянута поверхово.

Критерії оцінювання презентацій

Оцінювання презентації за наслідками її створення та представлення (виступу).

Оцінка „відмінно” ставиться за презентацію, яка відповідає змісту темі дослідження; хід дослідження представлений точно і логічно; тему розкрито повно й різnobічно; дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи й орфографічного стандарту; наявні електронний (на зовнішньому носіїві CD-RW або DVD-RW) та роздрукований кольоровий роздавальний матеріал презентації.

Оцінка „добре” виставляється за наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка „задовільно” виставляється за наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

Оцінка „незадовільно” виставляється через повну невідповідність вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

10. Методи навчання.

Лекції із застосуванням презентацій, лекцій-діалоги, дискусії, практичні заняття з лексикографування фольклоронімів.

Самостійна робота пошукового характеру, що передбачає розв'язання проблемних завдань, аргументування та узагальнення; інтерактивні методи (опрацювання дискусійних питань), метод вправ, методи стимулювання та мотивації навчання (дискусії, обговорення, аналіз конкретних ситуацій). Методи планомірного формування розумових дій і понять: рефлексія, аналіз, планування.

Методи за логікою руху змісту навчального матеріалу: дедуктивні (від загального до часткового) та індуктивні (від конкретного до загального). Пошуковий, дослідницький, проблемний методи. Словесні, монологічні та діалогічні методи (розповідь, пояснення, інформаційна лекція, бесіда, дискусія, постановка проблеми та її вирішення).

Форми і методи контролю роботи студентів та їх знань

Контрольні заходи передбачають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірити рівень підготовленості студента, а також сконтрлювати результати самостійної роботи студентів та рівень виконання індивідуальних завдань (написання та виголошення рефератів, підготовка презентацій). Передбачено такі форми і методи поточного контролю:

- опитування на практичних заняттях для перевірки результатів опрацювання лекційного матеріалу;
- перевірка самостійної роботи;
- проведення індивідуальних консультацій як для окремих студентів, так і груп студентів;

Оцінюючи знання студентів під час практичних занять, викладач послуговується такими критеріями:

- рівень розуміння, ступінь засвоєння теоретичних понять та фактичного матеріалу;
- обізнаність з основною та додатковою літературами до теми;
- уміння логічно, послідовно викладати матеріал;
- уміння узагальнювати інформацію під час виступів в аудиторії;
- загальна грамотність, логічність і чіткість відповіді.

11. Рекомендована література

Основна

1. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія: проблеми теорії та історії. Ужгород, 2002. 175 с.
2. Белей Л. Українські імена колись і тепер. К. : Темпора, 2010. – 126 с.
3. Калинкин В. М. От литературной ономастики к поэтонимологии. *Логос ономастики*. №1. 2006. С. 81-89.
4. Бучко Г., Бучко Д. Історична та сучасна українська ономастика. Вибрані праці. Чернівці: Букрек, 2013.
5. Карпенко Ю.О., Мельник М.Р. Літературна ономастика Ліни Костенко: Монографія. Одеса: Астропrint, 2004. 216 с.
6. Карпенко О. Ю. Проблеми когнітивної ономастики. Монографія. Одеса : Астропrint, 2006.326 с.
7. Колесник Н. С. Онімія української народної пісні : монографія. Чернівці, 2017. 368 с.

8. Лукаш Г. П. Актуальні питання української конотоніміки : монографія. Донецьк, 2011. 448 с.
9. Редька М. І. Семантико-функціональна система особових найменувань в українських народних чарівних казках (у записах XIX ст.) : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01 – українська мова. Івано-Франківськ, 2008. 19 с.
10. Словник української ономастичної термінології. Уклад. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Харків : Ранок НТ, 2012. 256 с.
11. Тимошик Г. В. Бібліеантропоніми в новочасних перекладах Святого Письма українською мовою : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2010. 20 с.
12. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : Монографія. Хмельницький : Авіст, 2008. 548 с.
13. Худаш М. Походження імен та релігійно-міфологічні функції давньоруських і спільнослов'янських язичницьких божеств : Монографія. Львів, 2012. 1062 с.
14. Чучка П. Антропонімія Закарпаття: Монографія / Павло Чучка . Ужгород, 2008. 672 с.
15. Чучка П. Слов'янські особові імена українців: Історико-етимологічний словник Ужгород, 2011.
16. Słowiańska onomastyka. Encyklopedia pod redakcją Ewy Rzetelskiej-Feleszko i Aleksandry Cieślikowej przy współudziale Jerzego Dumy, Warszawa-Kraków, 2002-2003. T. I-II.
17. Šrámek R. Uvod do obecné onomastiky. Masarykova univerzita, 1999. 191 s.

Допоміжна

1. Димитрова-Тодорова Л. Собствените имена в България. Изследвания, анализ, проблем. София, 2011.
2. Карпенко О. Ю. Проблематика когнітивної ономастики: монографія. Одеса: Астропrint, 2006.
3. Карпенко Ю.О. Ономастика. Українська мова. Енциклопедія, вид. 3-є, зі змін. і доп. К., 2007. С. 457.
4. Кравченко Л. О. Українська ономастика: антропоніміка : навч. посіб. К. : Знання, 2014. 239 с.
5. Купчинська З. Стратиграфія архаїчної ойконімії України : монографія. Львів : НТШ, 2016.
6. Лучик В. Про нові напрями української ономастики. Філологічні дослідження: зб. наук. пр. з нагоди 80-річчя члена-кореспондента НАН України, доктора філол. наук, проф. Юрія Олександровича Карпенка. Одеса 2009. С. 144–146.
7. Львівська ономастична школа: хрестоматія [відп. ред. Купчинська З. О.]. Львів, 2019. 356 с.
8. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. К.: Міленіум, 2010.
9. Франко І.Я. Причинки до української ономастики. 1905. 34 с.
10. Українська мова: Енциклопедія.. 2-е вид., випр. і доп. К.: Вид-во „Укр енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
11. Чучка П. Прізвища закарпатських українців: Історико-етимологічний словник. Львів: Світ, 2005. 702 с.
12. Langendonck W.V. Theory and Typology of Proper Names. Berlin 2007.
13. Šimunović 2009: Šimunović P. Uvod u hrvatsko imenoslovljje. Zagreb: Golden marketing-Tehnička knjiga, 2009. 382 s.
14. Šrámek R. K pojetí slavistiky a její metodologie // Slovenský národopis, 38, 1990, č. 3. – S. 343-351.
15. Šrámek R. Propriální sféra jazyka a hranice vlastních jmen. In: 19. slovenská onomastická konferencia, Bratislava 28.–30. apríla 2014, Ed. Iveta Valentová. Bratislava 2015.

Інформаційні ресурси

<http://www.icosweb.net/index.php/terminology.html>

www.yok.ukr.

12. Контрольні питання до дисципліни для самоконтролю та самоперевірки.

1. Коли відбулося становлення ономастики як окремої лінгвістичної дисципліни?
2. Окресліть предмет, завдання і членування цієї галузі лінгвістики. На які розділи традиційно поділяють ономастичну?
3. Які ви знаєте напрями ономастичних досліджень? Поясніть принципи їх виокремлення.
4. Термінологія ономастики.
5. Місце ономастики серед інших наук гуманітарного та природничого циклів.
6. Історія вивчення власних назв українців.
7. Схарактеризуйте джерела вивчення української ономастики.
8. Українська ономастична лексикографія.
9. Дайте визначення поняття „онімний простір”. Назвіть основні розряди власних назв.
10. Які класи топонімів та антропонімів вам відомі?
11. Доведіть, що онімний матеріал має міждисциплінарний характер.
12. Назвіть три етапи розвитку української ономастики, окресліть їх хронологічні межі.
13. Назвіть найдавніші джерела, які фіксують українські власні назви.
14. Назвіть відомі вам українські словники онімів.
15. Назвіть тематику та основні напрями досліджень Всеукраїнських ономастичних конференцій 1990 - 2019рр.
16. Назвіть та схарактеризуйте складники національного онімного простору.
17. Розкажіть про давньослов'янські язичницькі вірування і забобони, пов'язані з вибором імені для дитини.
18. У який спосіб відбувалося пристосування церковно - християнських імен до системи української мови?
19. Які позитивні та які негативні тенденції розвитку сучасного українського іменників вам відомі? Назвіть та прокоментуйте їх.
20. Назвіть та коротко схарактеризуйте основні класи топонімів.
21. Які розряди власних назв, окрім топонімів і антропонімів, вам відомі? Схарактеризуйте один із них.
22. Розкажіть про становлення літературної ономастики як окремого напряму ономастичних досліджень.
23. Доведіть, що ця дисципліна виникла на стикові комплексу наук; назвіть, яких саме.

24. Назвіть відомі вам школи літературної ономастики в Україні. Окресліть їхню специфіку.
25. Які специфічні риси фольклорної онімії вам відомі?
26. Які існують підстави розмежування ономастики художньої літератури та фольклорної ономастики?
27. Визначіть основну мету ономастичних досліджень у фольклорній ономасці.
28. Дайте визначення фольклорної ономастики.
29. Які жанри усної народної творчості вам відомі? Чи існує жанрова специфіка використання власних назв?
30. Схарактеризуйте джерельну базу української фольклорної ономастики.
31. Історія вивчення фольклорних онімів.
32. Який з розрядів онімів є найуживанішим у текстах народних пісень і чому?
33. У чому полягає специфіка українського обрядового ономастикону?
34. Чи трапляються в українських народних піснях запозичені особові імена та іншомовні варіанти українських особових власних назв? Якщо так, поясніть причини їх появи.
35. Чи фіксують тексти українського пісенного фольклору слов'янські автохтонні імена? Наведіть приклади. Чим пояснити наявність давніх слов 'янських імен у записах ХІХ- поч. ХХст.?
36. Чи впливає жанр народної пісні на її художній топос?
37. Дайте функціональну характеристику народнопісennих топонімів.
38. Наведіть приклади народних пісень, у яких топоніми лише окреслюють простір, локалізують місце розгортання сюжету. Чи це єдина функція цього розряду онімів у фольклорному тексті?
39. Чи можуть топоніми в народній пісні наповнюватися понятійним сенсом, ставати уособленням певних ознак, перетворюватись у символи?
40. Які жанри народнопісennого фольклору активно послуговуються теонімами і чому?
41. Які жанри народнопісennого фольклору активно послуговуються міфонімами і чому?
42. Наведіть приклади християнських онімів, що найчастіше трапляються в текстах фольклору. Поясніть причини їх поширеності.
43. Проілюструйте твердження „Типове українське ім'я повинне вказувати на типового українця”. Поясніть, за яких умов фольклоронім не просто ідентифікує національну приналежність персонажа, а уособлює цілу націю чи регіон.
44. Наведіть приклади фольклорних онімів, які стали конотонімами.
45. Схарактеризуйте периферію онімного простору української народної пісні.
46. Окресліть сферу вживання та функціональну наповненість канонічних варіантів християнських імен у фольклорних текстах.
47. Які перспективи створення Словника українських фольклоронімів?
48. Розкажіть про основні засади макроструктури Словника українських фольклоронімів.

49. Розкажіть про основні засади мікроструктури Словника українських фольклоронімів.
- 50.Розкажіть про основні засади укладання статті Словника українських фольклоронімів.